

ne surprinde inspectorulu regescu, cu densulu vine si visitatoriulu de scóle. Mai regulatu cercetéza scól'a inspectorulu tractualu candu se presinta la esamine, déca adeca vine in persóna; dar mai si mai punctualu in privinti'a cercetarii scoleloru — in unele comitate — e pretorulu cercualu, carele cam la inceputulu fia-carui'a anu se presinta in scóla, esaminéza pruncii din limb'a magiara si apoi dupa impregiuràri imparte câte unulu séu doui taleri la scolarii ce au facutu mai bunu progresu in acelu studiu. Noi invetiatorii nu suntemu indatinati a vedé in scólele nóstre ómeni straini si chiar pentru acést'a ni se pare, ca si candu inspectorulu regescu si visitatoriulu ministerialu nici n'ar fi organe anumite pentru cause de scóla si invetiamentu, ii intimpinàm cu reverinti'a cuvenita, dar ori-si cum — alipirea si adeverat'a nóstro simpathia cu anevoa voru duce-o dela noi si dela elevii nostri — nu pentru alta, decâtu pentrucà nu vorbescu in limb'a nóstro cu noi. — Au sciu densii romanesce au ba. — Déca sciu si nu vorbescu. ni ignoréza limb'a, ceea-ce nu ni cade bine; déca nu sciu, cum póte unulu ca acést'a se judece asupra celor'a ce se petrecu intr'o scóla?!

La ori-care casu noi nu tresaltàm de bucuria, pentrucà amu vrea ca ustanelele nóstre se fía apreciate de barbati competinti; fia-care din noi am vrea se gasimu motivu, ca si in elevii nostrii se sternimu iubire si reverintia catra barbati cari se intereséza de causele invetiamentului. Pe langa procederea de pana acuma inse, dupa iesirea visitatoriului din scóla, noi nu scimu ce se dicemu catra elevi, dóra mai bine facemu, déca tacemu. — Insusi pretorulu cu talerii ar fi mai bine primitu, déca ar impartí barem la 5—6 pana la 10 elevi — câte unulu.

In faci'a acestoru visitàri, organele nóstre confesiunali s'ar cadea se fía mai active, mai energióse. Scaderi voru potea constatá cu radicát'a si déca voru voi, le voru si potea delaturá — déca nu tóte, baremu unele din ele. — Directoriului localu, dupa parerea mea, intre impregiurarile nóstre, nu i s'ar compete alta, decâtu ingrijirea de aceea, ca scól'a se fía curata, incaldita, provediuta cu recuisite, ca baiatii se amble regulatu la scóla si ca invetiatoriulu se-si capete salariulu seu la timpu; insasi control'a invetiamentului se se lase in competinti'a inspectorului tractualu, carele barem la 3—3 luni se suprindia odata pre invetiatoriulu in órele de prelegere si dimpreuna cu fruntasii poporului din comuna si cu parintii scolariilor se asiste la esamenu.

O visita ca acést'a nu ar potea se deróge invetiatoriului, din contra ar face bunu servitiu invetiamentului. Nu e bine a visitá desu pre in-

vetiatoriulu conscientiosu, dar e reu a se lasá cu anii o scóla necontrolata de organele confesiunali.

P.

SCŐL'A.

Studiu pedagogicu

de

Dr. Petru Piposiu.

(continuate si fine)

Rouseau evangelistulu naturei, (Göthe numesce opulu pedagogicu: „Emile ou de l' éducation,“: „evangeli'a naturei.“) de-si nu a desfasuratu in oper'a sa monumentalã in tóta privinti'a — ideii de valóre necontestabila, totusi numele lui va remanea pururea unu astru splendidu in istori'a pedagogiei; cáci prin opulu „Emile“ a statoritu in art'a educatiunei unu principiu mare — *principiulu antropologicu*. „Incepeci odata a studiá mai bine natur'a eleviloru vostri“ esclama Rouseau catra educatori, asia dara pretinde dela ei, se penetreze in sufletulu pruncului, se cunosca nutur'a lui omenésca, si apoi se desvólte tóte poterile asia dupa cum pottesce firea loru. Acést'a este regul'a de aur a educatiunei, care a deschisu o epoca nóua in istori'a pedagogiei; si in adeveru intrég'a educatiune, fara radimu psihologicu, va rateci ca o naia fara busola! „Candu va iesi prunculu din manile mele — spune Rouseau — nu va fi nici preotu, nici soldatu, nici jurisprudentu, ci numai — *Omu!* . . .“ singur'a maestria, la care vréu se deprindu pre elevulu meu este: a-lu invetiá se traiesca!!“ Aceste cuvinte mari din „evangeli'a naturei“ trebuie se fía gravate cu litere de focu in fruntea fia-carei scóle, apoi cum diseram, evangeli'a crestinismului anca e o carte sacra pentru invetiatoriulu poporalu; lui nu i este iertatu se formeze din pruncu — membru a cutarii caste sociali, nu i este iertatu se-lu pregatésca pentru o profesiune anumita etc. etc.; cáci in fruntea scólei adeverate trebuie se fluture stindardulu umanismului. Departe de icona fiorósa a miseriei, departe de lustrulu avutiiei, departe de atelieriulu manufacturului etc. — scóla trebuie se fía sanctiuriulu curat' alu umanitatii. Scól'a elementara se planteze in sufletulu formabilu cunoscintiele, cari suntu neincunjurabile in viétia pentru fia cine. Corpu indemnicu, pricepere clara, inima sensibilã pentru ce este bunu si frumosu, vointia firma etc. Cetire priceputa, scriere corecta si computu, apoi cunoscintie elementari despre tieri, popóra, nutura etc. impartasite in modu agreabilu, aceste suntu averile scumpe, cari suntu de o potriava necesare pentru savantu, manufacturu, soldatu plugaru etc. Aceste averi la toti se le distribue invetiamentulu poporalu de o potriava. Cu câtu bogatiile aceste voru cuceri unu terenu mai vastu, cu câtu voru penetrá mai adancu in spiritulu poporului, cu atât'a va fi statulu mai fericitu. Se va micsiorá miseri'a si paupertatea, va inffori industri'a si agricultur'a, voru prosperá institutiunile salutare, voru avé esistintia securã si durabilã; cetatienui luminati se voru supune spontanu legiloru drepte, se va aprinde in inimi patriotismulu si insufletirea pentru binele publicu etc. Statulu si scól'a sunt dóua insti-

tutiuni, cari tindu la unulu si acela-si scopu („Schola et politicum“. — Maria Theresia). Natiunea si statulu, in care anca si plugariulu simplu scie „scrie si ceti“, se voru urca cu pasi repedi catra culmea marirei!

* * *
 . . . . „Der letzte Endzweck des Unterrichts liegt zwar . . . im Begriffe der Tugend. Allein das nähere Ziel, welches (um den Endzweck zu erreichen) dem Unterricht insbesondere muss gesteckt werden, lässt sich durch den Ausdruck: **Vielseitigkeit des Interesse**, angeben,“ spune Herbart, ma'estrulu pedagogiei scientifice! Asia dar, desi scopulu finalu alu instructiunii este: a conduce pre prunca catra calea virtutii, totusi invetiamentulu elementaru trebuie se tinda mai nante de tote a desteptá in elevu unu interesu viiu fatia de tote cunoscintiele, si a-lu face se zarésca in tote obiectele de invetiamentu.

Interesulu multilateralu este tint'a de frunte a scólei primare. Tote poterile spiritului trebuie ocupate uniformu, orizontulu cunoscintieloru trebuie largitu in tote directiunile de o potriava; cáci altcumu din prunca usiora va deveni unu capu marginitu unilateralu, pre care, déca lu-scoti din cerculu seu angustu, si-perde competulu, nu va sci ce se lucre si cum se lucre, lips'a de cunoscintie si lips'a de judecata i-va indreptá voi'a adeseori catra ce este reu; apoi nelucrarea e isvorulu uritului, din care se nasce desfreulu, patimile etc. etc. asia dara moralitatea individului pretinde, ca se-lu facemu a zari in tote cunoscintiele; si chiaru pentru aceea ne invétia pedagogi'a cumea: *interesulu multilateralu este unu postulatu eticu alu educatiunei!* . . .

Sciinti'a vechia dice:

„Instruéza interesantu,“ adeca presupunea interesu din partea eleviloru; inse pedagogi'a moderna pretinde: „instruéza asia, in cátu se se aprinda in elevu interesu fatia de tote cunoscintiele, si acel'a se remana lucratoriu pentru viétia!“ Principiulu acestu din urma e cu multu mai psihologicu, de cátu celu dantáiu. Scól'a va fi dar o educatória buna, déca va desteptá spiritulu pruncului asia, incátu elu se participe cu interesu la totu ce vede si aude, si totu-deuna se-i mai remana cev'a de cugetatu.

Ideile si cunoscintiele prime trebuie intiparite, pe calea intuitiunei, claru si aduncu in spiritulu flexibilu, cáci numai cunoscintie corecte si lamurite suntu in stare a regulá vointi'a, a o determiná in modu durabilu si a ridicá pre copilu la acelu gradu de autonomia, unde elu de sine statatoriu va sci si va potea se-si croiésca reguli pentru viétia. Spiritulu tineru sémena cu unu fluidu, care tinde a se cristalisá; educatiunea scolara trebuie se vina se arangeze ideile in o directiune firma, se consolideze, ce este fluctuosu, grupandu atomii spiritului asia, incátu caractrulu se devina ax'a acelui cristalu; cáci éra Herbart spune — in „Pädagogische Schriften.“ — . . . . „der Hauptsitz der Characterbildung sei die Bildung des Gedankenkreises!“ Ideile suntu pururea aliate cu sentimente si dorintie. A regulá cerculu ideiloru insémna: a desvoltá caractrulu. Cerculu ideiloru este isvorulu caractrului.

„Scól'a fara disciplina este o móra fara apa,“ dice Comenius, pedagogulu realistu din veaculu 17; asia dar disciplin'a scolara anca e unu momentu mare pedagogicu. Pedepsele, remuneratiunea si mustrarea anca inriurescu asupra voiei; dar influinti'a loru e numai trecatória; caractru firmu si voia consecuenta

póte isvorí numai din idei clare, cunoscintie corecte si bine organizate; pentru-cá pururea adeveratu este cuventulu celebrulu pedagogu Diesterweg: „Die Doctrin ist die beste Disciplin!“

Ce o se fia din prunca, nime nu póte sci; dar atât'a e securu, cá elu ar trebui se devina unu individu folositoriu pentru omenime, si chiaru scól'a primara posiede loculu si timpulu potrivitu spre a-lu face *omu*; scól'a e chiamata a-lu pregati pentru ori ce positiune a vietii. Poterile omenesci stau in raportu intimu; corpu si spiritulu, memoria, pricepere, fantasia, sentimentulu si voia etc. etc. trebuie se faca unu intregu armonicu asia, in cátu fiacare facultate se promoveze lucrarea celorlalte poteri. Se desvoltámu dar in elevi totu aceea, la ce lu-indreptatiesece natur'a lui omenésca, se inzestrámu spiritulu lui cu acele arme, care i-suntu folositorie ori candu si ori unde. —

Omenimea s'a radica delu necesariu la folositoriu si de aici s'a urcatu apoi la ce este placutu si frumosu. Din meserii s'au nasutu arte si sciintie; invetiatoriuulu elementaru se premediteze acést'a si se procéda asia, dupa cum s'a desvoltatu spiritulu omenimei. In scóla trebuie se se reoglinde istori'a culturei; cáci metodulu fiacarui studiu nu este altceva, de cátu desvoltarea sa istorica. In urma scól'a trebuie se sternésca in elevu tendintia viia spre unu idealu eticu, care pretinde se facemu din prunca unu omu moralu, prudentu, conscientiosu si iubitoriu de bine dupa intern'a sa convingere.

Mai naiate de tote se formámu din prunca „omu;“ si numai in a dóua lincea se-lu pregatimu pentru trebuintie particulari; educatiunea este dar scopulu de frunte alu scólei; asia trebuie se intielegemu cuventulu: „*instructiune educativa!*“

Invetiatoriuulu care prin instructiunea sa nu este capabilu a desteptá interesulu, a sterní voia si astfelu a dá pruncului crescere, s'a abatutu dela vocatiunea sa nalta si a devenitu unu simplu meseriasiu.

Scól'a primara e chiamata unu numai a instruí, ci mai pre susu de tote este datória a „educá“ si a „formá caractrulu“ generatiunei tenere, déca vrea se pregátésca omenimei calea catra virtute si adeveru.

* * *

Omenimea este unu Tantalulu mare, lantiuitu de viétia pamentésca, in jurulu lui spumega undele negre a pecatului, a suferintiei, a desperarii . . .

Tantalulu acést'a din pulvere a iesitu, cu lacrimi si-uda corpu si nu odata musca in carnea sa propria; dar cresce si-si inaltia fruntea spre ceriu, plinu de orgoliu, crede cá elu este o divinitate aruncata din edenu in noroiulu acestei vietii . . . sinamagirea i-incórda nervii spre lupte nóue si din respoteri vrea se restitué in spiritulu seu imaginea divinitatii perdute. . . . De asupra lui Tantalulu din ceriu se cobóra unu arbore giganticu a carui radecina este dumnedieu, si pe a carui ramuri nenumerate crescú flori si fructe de auru; Tantalulu cu trufia si-intinde man'a, vrea se le rupa; dar fructele aurii, in butulu lui, se facu mai splendide, mai mari, mai frumóse, si se departa decatra elu. . . Tantalulu va cresce, anca multu, va vedé lumea idealeloru mai mare, mai stralucitória, se va apropiá de ele; dar nu le va ajunge níei candu. . . — La Celu Nemarginitu se reducu tote ramurile cunoscintieloru omenesci, pre fia-care ramu omenimea trebuie se tinda catra unu idealu, aceste suntu fructele de auru pe

pomulu cunoștinței! — Idealulu perfecțiunei este divinitatea, complexulu tuturor idealorulu etice! . . .

Cum este omenimea și cum ar' trebui se fia? . . . Departe esti de idealu, egoismulu e cangren'a, care-ti scurta aripile și-ti împedeca sborulu sermana omenime! Totu insulu crede, că numai elu singuru are dreptu se traiască! . . . Sufletulu nostru e ostenitu de privirea luptei, ce-o pórta singularii și natiunile între sine, cu scopu de a se estirpá imprumutatu. Ne apropiâmu catra finea unui mare veacu, și ôre totu asia o se dureze? . . . Nu! . . . Reutatea vine mai adeseori din nesciintia și necrescere. *Educatiunea buna în scóla va salvá némulu omenescu!* Educatiunea scolara se dee man'a cu cea casnica și se o înlocuieșca, unde este de lipsa!

În véculu procsimu zarescu imaginea scólei educatóre, carea va dá creștere și prunciloru lipsiti de darurile unui cercu familiaru; parol'a scólei din viitoriu e cuvântulu salvatoriu: „*instrucțiune educativă!*” Caractre, caractre ne trebuescu! și caractre scól'a este chiamata a formá. — Apoi invetiatoriulu? . . . Tóta privirea, tóta miscarea, totu cuvântulu lui trebuie se fia unu capitlu din sciint'ia educatiunei: ér' graiulu lui se fia ca unu polu electricu, a carui putere magica se îndrepte catra sine partea cea mai acuta a spiritelorlu tinere, se captive atentiunea, se destepete *interesulu*. E o frasa vechia, ca între parerii agostíi a scólei se preparéza glori'a séu decadint'ia popórelorlu. Istori'a mi-este dovéda, cumea curentulu culturai se misca pe o cale cu sórele dilnicu: dela resaritu spre apusu. Din Chin'a, Indi'a și Phönici'a vechia au pornitu undele culturai și au trecut presté Europ'a, catra occidentu; astadi lumea nóua, America, este léganulu civilizatiunei, a ei este viitoriulu, pentru-cá educatiunea scolara nicairi nu e mai perfecta și mai pretiuita decâtu în tiér'a inventiuniloru, căci scopulu de frunte a scólei americane este: a educá, a formá caractre. Scól'a se fia ca o familia, ca o mama, se fia o educatori bunu, ér' invetiatoriulu — unu cunoșcatoriu de ómeni, în jurulu carui'a cu dragu se grupéza generatiunea venitoria; atunci pesimisulu ni se va stemperá, vom fi siguri, că suntemu pe calea catra idealu, vomu crede, că omenimea totasi se póte nobilitá și ne vomu poté consolá cu frumósele cuvinte alui Enricu *Pestalozzi*, a parintelui pedagogiei moderne: — „Der Mensch so wie er auf dem Throne und im Schatten des Laubdaches sich gleich ist, der Mensch in seinem Wesen, was ist er? Befriedigung unseres Wesens in seinem Innersten, reine Kraft unserer Natur, der Segen unseres Daseins, du bist kein Traum. Dich zu suchen und nach dir zu forschen ist Ziel und Bestimmung der Menschheit!! *)

Ce este omulu, asia precum lu-vedemu, ostenitu de munc'a grea, langa cornulu plugului și precum lu-vedemu, siediendu superbu, pe tronulu regalulu, ce este omulu în esint'ia sa? . . . Linistea și industlirea interna a sufletului nostru, puterile curate ale naturei omenesci, voi suntetu darurile scurtei nóstre viéti, voi nu suntetu visuri! Omenime cauta-le, luptate pentru ele și prin ele te apropia catra idealulu perfecțiunei, acést'a este vocatiunea ta sacra aici pe pamentu!

Din protopresbiteratulu Chisineului.

Despre centrulu protopopiatului Chisineului de multu și în continuu se face vorba prin sínódele pbbiterali și eparchiali prin consistoriulu diecesanu chiar și printre singuratici credintiosi apartienetori la acestu ppiatu. Interesele pentru unu locu séu pentru altulu suntu atátu de iminente, în cátu cu anevoiia s'aru potea ele complaná acasa între noi; o auctoritate, carea se stee de-asupra acestorlu interese, ar potea se fia numai în stare a judecá cu întieptiune și a pune capetu certelorlu ivite dintre noi. — Pana la arondarea ppiatelorlu și din impregiurarea cá actualulu ppu si-avea si-si are locuinti'a în Chitighazu, din respectu catra persóna, nu s'a forțiatu stramutarea centrului într'altu locu, de-si Chitighazulu e o comuna marginasia și de totului indepartata de celelalte comune din vechiulu și vastulu ppiatu; din Chitighazu s'a condusu tractulu, în Chitighazu s'au tienutu și se tienu și astadi siedintiele scaunului pbbiteralu și conferintiele invetiatoresci; numai sínódele ppterale se tienu în Chisineu. — Provisoriulu acést'a se sustiene în Chitighazu — de 20 ani, éra înainte de aceea érá centrulu și scaunulu — în Curticiu, éراسi la marginea pptului — dupa cum pretindeau acést'a interesele personali; totdeuna inuse s'a sustienutu numele pptului, ori încatro se se fi portatu scaunulu lui și se sustiene și astadi și credu, se va tiené și pe viitoriu.

Întrebarea despre centru s'a ivitu éراسi și astadi mai multu de cátu într'alte renduri — preocupata spiritele barbatiloru de pe la noi cari se intereséza de afacerile bisericesci-nationali.

Consistoriulu diecesanu în urm'a unui concludusu alu sinodului eparchialu, a provocatu sínodulu ppteralu alu Chisineului, ca se se pronunția asupra locului centralu, ceea-ce în sínodulu tienutu în Chisineu la 29. Dec. a. tr. s'a si întemplatu și anca prin votare nominala; rezultatu votarii este, că dintre 21 presenti, au votatu pentru Chisineu 12, pentru Siciu 6 și pentru Chitighazu 2 insi. — Insasi votarea eu o afu destulu de motivata în rezultatulu ei, căci este combinatiunea tuturor intereselorlu din tractu. E adeveratu, că în tractulu nostru tóte comunele suntu de frunte, în privint'ia venitului — fia care póte se servéscá de parochia pbbiterala, deci potemu alege dupa placu într'ensele; e adeveratu și aceea, că Chisineulu dupa arondarea mai nóua, nu mai e centrulu topograficu alu tractului: dar și aceea sta, că Chisineulu anca din timpurile mai vechi au fostu centrulu tractului pre care interesele personali pana în diu'a de astadi nu l'au potutu se-lu face napoia altorlu comune din cercu, precum sta și aceea, că în

*) Pestalozzi în opulu ped. „Abendstunden eines Einständlers,“ în care desfasiura vederile sale asupra educatiunei crestinesci.

intregu tractulu nu este locu, la carele se graveze mai multe comune ca-si la Chisineu. — Sinodulu ppbiteralu diu 29. Dec. dovedesce in modu eclatantu asertiunea mea. — Nici nu s'a potutu intemplá altfelu; Si clau lu negresitu e o comuna frumósa si bine-organisata ca si si Otlac'a, Pilulu, s. a. cari ar fi mai in centru, dar ce indepartare dela Si clau pana la Chisineu! mai vertosu acuma candu avemu legatura cu cali ferate. Si clauanii póte voru fi dorindu se aibe scaunu ppbt., dar acést'a voru dorí tóte comunele tractului. — Chitighazulu asijderea e comuna tare si mare, e un'a dintre parochiele nóstre cele mai de frunte; in privínti'a venitului merita se aibe protopopu, dar ori-cum, — e prea la margine. Despre Giul'a anca se facuse vorbe in trecutu si negresitu, cà si aicia ar po- tea se resieda unu protopopu — barem titulariu, pentrucà e capital'a unui comitatu, pentrucà e parochia cu poporeni mai inteligenti, pentrucà e o sentinela a romanismului si a ortodossiei.

Se cade dar ca abuna-óra la Aradu, — se se puna si prin alte comune fruntasie protopopi titulari, barbati vrednici, preoti cu védia si cu invetiatura, cari in fati'a confessiuniloru sorori se ni radice védia si in mijloculu celor'alalti preoti se stralucésca cu esemplu intru adeverat'a si nimerit'a pastorire a turmei loru cuventatórie. Venitulu parochieloru — credu — nu ar impedecá, dóra lips'a de barbati binemeritati numai ar potea servi de motivu, cà in presinte acést'a nu e asia. Ceea-ce nu avemu in presinte, se cantámu modu — a ajunge in viitoriu.

Sustienendu deci cà in Giul'a se cade se avemu unu protopopu titulariu, — dintre tóte ce- lelalte comune din ppiatulu Chisineului insusi Chisineulu aflu cà e mai potrivitu d'a servi de resiedintia a protopresbiterului tractualu. Aicia suntu concentrate diregatoriele civile cercu- ali — tóte, aicia ADucele Iosifu si-are direga- torii sei dominali. Elu insusi mai demulte-ori se abate prin comuna si aune-ori septemani intregi petrece cu fruntasii inteligenti din locu si din pregiuru. Chisineulu este unu locu transenalu de comunicatiune intre Aradu si comitatulu Biharei, este unu locu unde gravitéza negutiatori'a si in- dustri'a mai vertosu de candu cu calea ferata; este unu locu, care trebuesce bine aperatu si scutitu in contra navaliriloru celoru straini pe cont'a poporului nostru.

Aceste motive si alte aseminea loru-si me indémna, ca acuma dupa aducerea conclusului cunoscutu in sinodulu protopresbiteralu, se ra- dicu si naintea Onoratului Publicu punctulu de gravitatiune alu protopresbiteratului si se accen- tuezu, cà in aseminea tractu ca si a Chisineului, interesele particulari nu se cade se se iee in

socotintia; preotii si si protopopulu suntu bine provediuti, deci se póte cu dreptu cuventu as- teptá dela ei se se acomodeze intru tóte intere- seloru comune bisericesci-nationali. *Probu.*

Tipiculu septemanei.

In 12 Februaru a. c. adeca: in Sambata „la- satului de carne“ facemu *pomenirea totororv celoru din vécu adormiti dreptcrediatiosi crestini, ale parintiloru si fratiloru nostrii.*

Vineri séra la vecernia, — Dnpa obicinuitulu psalmu si catisma, la „Dómne strigat'am“ punemu stichirile pe 6. diu octoichu 3 ale martiriloru gla- sului de rendu si 3 podobnice din triodu, — „Marire“ din octoichu glasu 8: „Plangu si me tenguescu“ — „Si acum“ dogmatic'a invierii a glasului de rendu, — Dupa „Lumina lina“ in locu de prochimenu cantám: „Alilui'a“ de trei ori pe glasu 5. — La stichovna din octoichu 1 stichirea a martiriloru si 2 ale mortiloru cu pripelele: „Fericiti pre carii ai alesu“, alt'a: „Sufletele loru intru bunetati“, *marire* din triodu glasu 7: „Incepatura si sfatu“, *si acum* dogmatic'a pe acelasu glasu: „Cu rogatiunile.“ Dupa *acum slo- bozesce*: trop. glasu 8: „cel'a ce cu adenculu intie- leptiunei“, *marire si acum* — a Nascatórei — pe ace- lasu glasu: „Pre tine zidu“ — apoi ecteni'a, otpus- tulu. — Dupa otpustulu vecerniei facemu pomenirea pentru cei morti, la carea cantámu canonulu morti- loru alu glasului de rendu.

La utrenia. — Dupa cei 5 psalmi cantám *Alilui'a* cu tropariulu celu dela vecernia de 2 ori. *Marire si acum* a Nascatórei. Dupa catisme cantám sedelnele din octoich, apoi cetimu catism'a 17 pe dóne stári si cu fiasce-care cantámu stichulu: „Bine esci cuventatu Dómne, invétia-ne pre noi indreptárele Tale“ pe glasu 5. La capetulu starii I, cantám stichulu celu de pe urma pe glasu 5: „Ca de nu ar fi legea ta gandirea mea, atunci asiu fi peritu intru smereni'a mea. In veci nu voiu uitá indreptárele tale, cà intru densele m'au inviatu“ — de 3 ori. Dupa aceea dice preotulu ecteni'a pentru morti. Deci dupa ectenia de locu in- cepemu starea adóu'a: „Alu teu sum“ — la carea cantámu pripél'a pe glasu 5: „Mentuitoriule mentu- iesce-me“, apoi stichulu celu de pe urma: „Viia va fi sufletulu meu.“ Dupa care de locu incepemu tro- parele mortiloru: „Cét'a santiloru“ — cu pripele: „Bine esti cuventatu“. Apoi éراس dice preotulu ec- teni'a mortiloru. Dupa aceea cantámu *sedeln'a* glasu 5: „Odichnesce mantuitoriulu nostru“, *marire si acum* — a Nascatórei: „Celu-ce ai resaritu lumii“. Deci psalmu 50, apoi *canonulu* si *catavasi'a* din triodu. Dupa pész'a 3-a se dice *ecteni'a* obicinuita, éra nu a mortiloru, dupa pész'a 6-a se dice *ecteni'a mortiloru*, apoi condaculu din triodu; dupa pész'a 9-a *ecteni'a obicinuita* si nu a mortiloru. Apoi *luminand'a* (svetilna): „Celu-ce ste- panesci“, *Marire* „Odichnesce pre robii tei“, *si acum* — a Nascatórei: „Maria mirésa“.

La laudatiuni. — Stichirile din triodu pe 4 glasu 8: „Veniti fratiloru“, *Marire* glasu 2: „Ca o fióre se vestezesce“ — *si acum* a Nascatórei: „Bucurate Ma- ria,“ apoi *ecteni'a*: „Se plinimu rogatiunile nóstre.“ La *stichovna* stichirile mortiloru din octoichu celea de sambata demanétia ale glasului de rendu. *Marire* din triodu glasu 6: „Dorere s'a facutu lui Adam“ — *si acum* a Nascatórei: „Tu esci Dumnedieulu nostru.“ Apoi „Bine este a se marturisi Domnului“ — si dupa

Tatal nostru — tropariulu: „Cel'a-ce cu adanculu.“
Marire si acum: „Pre tine zidu si limanu.“ Deci *ec-teni'a* si *otputulu* (slobozirea).

La liturgia. Fericirile din triodu p sn'a 3-a si 6-a. Dupa iesirea mica cantam tropariulu: „Cela-ce cu adanculu intieptiunei.“ *Marire* — condaculu: Cu santii fa odichna“ *si acum*: „Pre tine zidu si limanu.“ Apoi *apostolulu*: catra Cor. „Tote mi-suntu cu potintia,“ altulu alu mortiloru — catra Sol. „Nu voiescu se nu sciti.“ *Evangeli'a* dilei — dela Luca: „Dis'a Domnulu, paziti“ — si a mortiloru: „Dis'a Domnulu ca-tra jidovii“ *Pric sn'a*: Fericiti pre carii ii-ai alesu.“

La Dominec'a lasatului de carne.

Aici t ta slujb'a se pune asia precum s'a scrisu pentru Duminec'a trecuta „a fiului ratecitu.“

D i v e r s e.

* **Societatea „Progresulu“** aduce prin ac st'a multiamita P. On-lui parinte protosincelu si profesoru *Ioanu Goldisiu*, pentru binevoitoriuln seu sucursu manifestatu prin tienerea prelegerei „despre famili'a Brancovenu“ — in localitatile societatii, prin-ce afara de venitul materialu de 14 fl. 65 cr. incursu din contribuiuri benevole, multu s'a mai adusu si la in-susi prestigiulu societatii.

* **Totu societatea „Progresulu“** aduce la cu-noscinti'a tuturoru pre cari ii interes za, c  conform  -lui 4 lit. i) din statute, din sinulu ei s'a instituitu o sectiune asia numita — pentru industria, carea, intre altele se ingrijesce de asiediarea invetiaceiloru industriesi pe la diferite ramuri ale industriei; drept-aceea paristii si tutorii din Aradu si din pregiuru, acaroru fii si resp. pupilii aru reflect  la vre-o meseria, suntu pofitii a se adres  la presidiulu societatii „Progresulu“ (R vay-utca nr. 10) si nainte potu fi asigurati de succesu. — (Profitam de ocaziune a feliicit  societatea „Progresulu“ pentru nisuintiele sale nobile. — Red.)

* **O fapta frumo a crestin sca.** Dlu *Petru Urderenu* din *Corniereva* si soci'a sa dn'a *Maria* — in serbatorea Botezului Domnului a provediutu t te sfesnicile bisericiei cu lumini frumo e si candelule cu untu de lemn,  ra la usiele altariului a procuratu zavese (perdele) din materia fina si trainica. — Ddieu se li resplat sca darulu crestinescu cu indelungata sanatate. — *Nestoru Brinzeiu*, m. p. adm. par.

* **Himen.** Dlu *Demetriu Kiss* advocatu in Oradea-mare ieri s'a cununatu cu Dsi ra *Cornelia* fii'a dlui *Teodoru Lazaru*, advocatu si fiscu consistorialu in Orade.

* **Delegatiunile sinodali** pentru despartirea fonduriloru comune — s'au inur'unitu in Aradu si in scurtu au se termineze lucr rile loru. Ni rezervam pe nrulu venitoriu a inform  pre on. cetitori despre rezultatu.

† **Necrologu.** — Ni veni trist'a scire, c  tene-rulu clericu de cursulu alu treilea din Aradu — *Alesandru Luncanu*, vineri la 3 l. c. la casa' parint sca in Silindia, a repausatu in Domnulu. Immormentarea i se va face astadi, spre care scopu au si escursu de aicia par. directoru alu institutului cu 12 colegi ai reposatului. — *Ioanu Florea* teologu abs. in etate de 23 ani a repausatu la 23 l. tr. in *Bodesci* (pptulu Halmagiului) in locula nascerii sale lasandu parintii si fratii in adanca intristare. — *Fia-li tie-rin'a usi ra.*

* **Oferte pentru seminariulu diecesanu din Aradu.** *Giula-magiara* 21 fl 50cr. la cari a contribuitu :

par. *Iosifu Besanu* 20 fl. *Stefanu Cefanu*, *Ilie Pre-cupu*, *Moise Horovani* cu c te 50 cr. — Naturaliele colectate de *Toma Benchizianu* invetiatoriu in Chitighazu sau vendutu cu 49 fl. 50 cr. Din *Lazu* 7 fl. la cari a contribuitu; *Fabriciu Bodea* preotu 5 fl. *Atanasu Danciu* 1 fl.  r' ceialalti dela mai multi credinciosi, Din *Sioimusiu* 135 fl. 84 cr. la cari a contribuitu: *St'a bisericia* 100 fl. *Meise Magdu* preotu 10 fl. *Iosifu Vuculescu* si *Dimitrie Binchicu* cu c te 5 fl. *Georgiu Mihaescu* si *Iosifu Drauceanu* cu c te 1 fl. din vinderea naturalieloru au incursu 10 fl. 40 cr.  r' ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. — din *Cinteu* 143 fl. la cari a contribuitu: *Comun'a biseric sca* 100 fl. din naturalie a incursu 27 fl. 50 cr. *Ioanu Iancu* preotu 10 fl. *Ioanu Blaga* 1 fl. 50 cr. *Alexie Bonta*, *Gavrila Encusiu*, *Alexie Istrate*, *Nicolau Dudasin* cu c te 1 fl. Din *Chesia* 20 fl. 20 cr. la cari a contribuitu: familia preotului *Vasilu Moga* 10 fl. *Vasilu Lacatisiu* 1 fl. din naturaliele vendute a incursu 9 fl. 20 cr. Dlu profesor *Lazaru Tescul'a* 20 fl. Din *Cherestegu* 82 fl. la cari a contribuitu: *Dimitrie Albu* preotu 10 fl. *Petru Vasiadi* 12 fl. *Dimitrie Osvat* 5 fl. *Petru Berche* 3 fl. *Georgiu Vasiadi* si *Florianu Cracionu* cu c te 2 fl. *Ioanu Ardelenu*, *Georgiu Cracionu*, *Ioanu Abrudanu*, *Dimitrie Sonea*, *Florianu Marcusiu*, *Florea Sonea* ved. *Raveica Tiocu* si *Solomonu Aronu* cu c te 1 fl. din pretiulu naturalieloru a incursu 32 fl. 50 cr.  r' ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici. — Dlu *Romulu Ciorogariu* profesor 20 fl. Din *Cetea* 13 fl. 83 cr. la cari a contribuitu: comun'a biseric sca cu 2 fl. *Petru Popovicu* *Gavrila Venteru* not. in *Borodielu*, *Ioanu Antonescu* cu 1 fl.  r' ceialalti dela mai multi locuitori in sume mai mici. — Prin Dlu *Teodoru Filipu* adm. protopopescu s'a colectatu 91 fl. 96 cr. la cari a contribuitu: — *Teodoru Filipu* adm. protopopescu 20 fl. *Alesandru Filipu* not. 10 fl. comunale politice. *Lugasiulu* inf. *Lugasiulu* sup. si *Cuesdu* cu c te 10 fl. comun'a biseric sca din *Lugasiulu* sup. 5 fl. Dn'a *Agnesa Filipu* 5 fl. dela mai multi credinciosi din *Lugasiulu* super 4 fl. 96 cr. *Teodoru Papp*, *Cs nyi Istv n* si *M ller Ferencz* cu c te 2 fl. *Biczyn  nos*, *Dr. Ser-v nszky*, *B r ny S ndor*, *Ioanu Papp*, *Georgiu Tomescu*, *Berdi Istv n*, si *Kiss Iozsef* cu c te 1 fl.  r' ceialalti dela mai multi credinciosi in sume mai mici — Din *Pesca* 295 fl. 50 cr. la cari au contribuitu: parintele *Stefanu Tamasdanu* 100 fl. parintele *Demetriu Pop'a* 50 fl. *Georgiu Petrovicu* notariu 10 fl. *Iosifu Ios'a*, *Ioanu Iefticiu*, *Georgiu Gebelesiu*, *Teodoru Dragosiu*, *Dimitrie Barbu*, *Mitru Jugu*, *Petru Jugu*, *Ioanu Ardeleanu* si *Teodoru Imbr ne* cu c te 5 fl. *Florea Crisianu* 4 fl. — Sav'a *Macinicu*, *Nicolau Ciacianu* med. *Alesiu Igrisianu*, *Georgiu Ponta* trifanu *Teodoru Aconiu* si *Ioanu Cheverisianu* cu c te 3 fl. *Teodoru Matheasu*, *Manoilu Caracioni*, *Nicolau Olteanu*, — *Pavelu Bodrogianu*, *Vasilu Tereteanu*, *Efrem Barbu*, *Filipu Cheveresianu*, *Georgiu Barbu*, *Vertaciu Ivanu Aconiu*, *Georgiu Cieirig'a*, *Emanuelu Puta*, *Vichentiu Bodrogeanu*, *Ilie Chepetianu*, *Florea Ciobanu*, *Ioanu Lonceriu*, *Constantinu Cure*, *Iosifu Romanu*, *Steva Sciopu*, *Ladislau Zabu*, *Romusu Iuncanu* si *Emanuilu Sciopu* cu c te 2 fl. *Georgiu Cimpoesiu*, *Nicolae Dragosiu*, *Petru Ardeleanu*, *Dimitrie Barbu*, *Teodoru Cruceanu*, *Aronu Philimonu*, *Steva Rotariu*, *Traila Cheverisianu* *Iosifu Romanu*, *Constantinu Cheveresianu*, *Constantinu Petrisionu*, *Emanuilu Tamberu*, *Iotia Cizmasiu*, *Emanuilu Sftu*, *Petru Cradigaty*,

Georgiu Rosi'a, Vincentiu Ciorogariu, Tanasie Dragosiu, Efrem Imbrone. Ilie Ponta, Stefanu Munerentiu, Manoilă Stefu, Georgiu Siclovanu, si Georgiu Petroviciu cu câte 1 fl. Teodoru Dragosiu 50 cr.

(Va urma.)

Ignatiu Papp, secret. consist.

POSTA REDACTIUNEI.

Câteva esemplare din Nrulu trecut alu foiei noastre s'au tiparitu cu paginatura gresita. In câtu careva din abonentii nostrii ar fi primitu aseminea esemplariu, ne rogâmu sene aviseze, ca se-i potemu tramite altu esemplariu scutitu de gresiél'a aratata.

Concurs.

Se escrie concursu pentru urmatórele statiuini invetiatoresci din inspectoratulu Buteni, comitatulu Aradului:

1. *Buhani*, emolumintele suntu 100 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consistoriu; 12 cubule bucate grau si cucuruзу, 8 stangeni de lemne, 3 lantiuri de pamentu, quartiru si gradina de legumi, di'a alegerei va fi in 16 Februaru 1884 st. v.

2. *Ignesci*, emolumintele suntu: 80 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consistoriu; 8 cubule de bucate grau si cucuruзу, 8 stangini de lemne, quartiru si gradina de legumi. Alegerea in 19 Febr. a. c.

3. *Donceni*, emolumintele suntu: 80 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consist. 8 cubule de bucate grau si cucuruзу, 5 strangini de lemne si quartiru cu gradina. Alegerea va fi in 26 Febr. st. v.

4. *Susani*, emolumintele suntu: 80 fl. dela comuna, 40 fl. dela V. Consistoriu, 6 cubule de bucate grau si cucuruзу, 4 stangini de lemne, quartiru si gradina de legumi. di'a alegerei va fi in 19 Februaru a. c. st. v.

5. *Nadalbesci*, emolumintele suntu: 80 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consistoriu, 4 cubule de bucate grau si cucuruзу, 1 itie de mazere dela tota casa, 4 stangini de lemne, quartiru si gradina. Alegerea va fi in 19 Februaru a. c. st. v.

6. *Prajesci*, emolumintele suntu: 80 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consistoriu, 8 cubule de bucate grau si cucuruзу, 8 stangini de lemne, 6 jugere de pamentu quartiru si gradina. Alegerea va fi in 26 Februaru a. c. st. v.

7. *Iarcosiu*, emolumintele suntu: 63 fl. dela comuna, 50 fl. dela V. Consistoriu, 8 cubule de bucate grau si cucuruзу, 3 jugere de pamentu, lemne câte va fi de lipsa, quartiru si gradina. Alegerea va fi in 4 Martie a. c. st. v.

8. *Hodisiu*, emolumintele suntu: 120 fl. bani, 10 cubule de bucate grau si cucuruзу, 8 stangini de lemne, 4 jugere de fenatiu, quartiru si gradina. Alegerea va fi in 4 Martie 1884 st. v.

9. *Paisieni*, emolumintele suntu: 100 fl. bani, 10 cubule de bucate grau si cucuruзу, 8 stangini de lemne, quartiru si gradina. Alegerea va fi in 4 Martie a. c. st. v.

Recurentii 'si vor substerne recursele loru provediute cu documintele necesarii la subsemnatulu inspectoru scolaru pana la 16 Februaru a. c. st. v. si la alegere se voru presentá in persóna.

Buteni 24 Ianuariu 1884.

Mihailu Sturza, inspectoru scolaru.

In lips'a de concurenti se publica de nou concursu pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. din comuna *Cavaranu*, protopresbit. Caransebesiu.

Emolumintele suntu: 25 jugere pamentu par, birulu à 15 oche de cucuruзу sfermatu dela 120 case si stolele usuate.

Cei cari voescu a ocupá acéstă parochia de clas'a III. se tramita pana in 30 de dile rogarea instruita conformu „Regulamentulu” Préon. D. Sale protopresb. tractualu in Caransebesiu.

Cavaranu, in 29 Ianuariu 1884.

din siedinti'a comitetulu parochialu.

Andreeviciu, m. p. protopresbiteru.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scóla I-a confesionala gr. or. din comun'a *Giula-Varsiandu*, protopresbiteratulu Chisineului, cottulu Aradu, se escrie concursu cu terminu pana la 19 Fauru 1884 in care di se va tiene si alegerea.

Emolumintele suntu: 1) In bani gata 230 fl. v. a. 2) 8° orgii de lemne diu care se va incaldí si scól'a 3) Pentru participare la conferintie invetiatoresci 7 fl. 50 cr. 4) Dela inorméntari unde va fi poftitu 50 cr. pana la 1 fl. 5) Quartiru si gradina de legumi, afara de aceste mai are ase bucurá de 17 jugere de pamentu aratoriu si competinti'a de pasiune.

Dela doritorii de a ocupá acestu postu se recere se fie preparandi absoluti, cu esamenu de calificatiune de limb'a romana precum si din limb'a magiara si recursele adresate Comitetalui parochialu au ale subscrerne Inspectorului cercualu de scóle alu Chisineului in Kétegyháza.

Aspirantii la acestu postu de invetiatoriu in decursulu timpulu premergatoriu alegerii au sè se presinte in vre-o Dumineca ori serbatóre la s. biserica din respectiva comuna, spre a-si arata desteritate in cantari si tipicu.

Giula-Varsiandu, 4/12 1883.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, m. p. insp. scol.

Se escrie concursu pentru urmatórele posturi din protopresbiterulu Belintiuului:

I. In comun'a *Susianovetiu*, postu de invetiatoriu la reinfintiatá scóla gr. or. confesionala, cu salariu anualu de 200 fl. si 9 jugere fenétla in valóre de 100 fl. pentru conferintie 10 fl. câte 40 cr. dela inorméntari, unde va fi poftitu; 32 metri de lemne din cari se incaldiesce si scól'a; in fine locuintia libera cu gradina

Alegerea va fi in 19 Fauru st. v. a. c.

II. In comun'a *Hassiasiu*:

1), postulu de parochu clas'a III. cu urmatórele emoluminte: 30 jugere pamentu, anume: 20 de arature, 6 de fenatia, si 4 de tersiu; stol'a in datinata si câte un'a mesura de cucuruзу in bómbe dela 100 case, in fine intravilanu cu casa parochiala.

2), postulu de invetiatoriu, cu salariu anualu de 100 fl. si 10 meti de grâu, 10 de cucuruзу in bómbe; 16 fl. pentru conferintia, si 6 fl. pausialu scripturisticiu, 6 orgii de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a, 3 jugere de pamentu, si locuintia libera cu gradina.

Terminulu de alegere pentru ambele posturi din Hassiasiu este *diu'a de 26 Fauru st. v. a. c.*

Recursele ajustate conformu prescrizeloru statutulu organicu — éra cele pentru posturile invetiatoresci si amesuratu § lui 6 alu art. XVIII, 1879 — sè se adreseze concernitelui comitetu parochialu gr. or. si tramite subscrusulu protopresbiteru si insp.

tractualu de scóle *Georgiu Creciunescu* in *Belincz.* p. u. *Kiszetó*; avend recurrentii a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biseric'a dia loca, spre a-si aratá desteritatea in cantári respective cuventári si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu concernintele: **G. Creciunescu**, m. p. prot. si inspect. tract. de scóle.

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu din 15 Decemvre 4883 Nr. 1514 B. se deschide concursu pentru vacant'a parochia din comun'a *Veresmortu*, care apartiene la parochiele de cias'a trei'a aflatória in protopresbiteratulu Lipovei, comitatulu Caratiu-Severinu, prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **19 Februaru a. c. st. v.**

Emolumintele suntu: 1) Unu jugeru gradina intravilanu, 30 de jugere pamentu estravilanu, parte fenatiu. 2) Biru parochialu dela 60 de case 60 de mesuri cucuruзу in bómbe. 3) Stolele nsuate.

Recurentii la acést'a parochia, voru avee recursele loru a le instruí conformu sensului din statutulu organicu adresandu-le comitetulu parochialu se le substérna parintelui protopresbiteru tractualu *Ioanu Tieranu* in Lipova, afara de acést'a voru avea a-se presentá in vr'o di de serbatóre la sant'a biseric'a, spre a se face cunoscutu poporului, si spre a-si aratá desteritatea sa in cantu si oratoria.

Veresmortu, la 23 Ianuariu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Tieranu**, m. p. Protopopu.

Conformu ordinatiunei Ven. Consistoriu din dieces'a Caransebesiului dto 22 Decemvre anulu 1883 Nr. 627 sc. prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scól'a confesionala gr. or. rom, din comun'a *Capetu*, aflatóre in protopresbiteratulu Jebelului, comitatulu Timisiului, cu terminu pava in **25 Martie (6 Aprilu) a. c.** in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele suntu: a) in bani gata 110 fl. v. a. b) 27¹/₂ meti de bucate, jumatate grâu jumatate cucuruзу, in pretiu de 89 fl. 50 cr. c) 16 metri lemne pentru invetiatoriu in pretiu de 30 fl. 40 cr. d) dóa jugere livada in pretiu de 30 fl. e) dóa gradini, un'a intravilana si alta estravilana, in pretiu de 12 fl. f) pentru scripturistica 5 fl. 10 cr. g) pentru participare la conferietie invetiatorescu 8 fl. h) dela fiecare mormentare unde va fi poftitu 40 cr. ér unde nu 20 cr. — cari tóte va olalta computeate facu unu venitu de 15 fl. i) afara de aceste tóte pana aici insirate cari facu 300 fl. v. a. invetiatoriulu mai are si quartiru libera in edificiuulu scólei.

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a-si trimitte recursele sale bine instruate conformu stat. org. bis. si regulamentulu pentru invetiatori, parintelui protopresbiteru Alesandru Ioanovicu in Jebelu pana la indicatulu terminu.

Capetu, in 8/20 Ianuariu 1884.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu Protopresviterulu tractualu.

Se escrie pe statiunea invetiatorésca rom. conf. de scól'a vechia din *Seleusiu-Cighirelu*, cu terminu de alegere pe **12/24 Februaru 1884.**

Emolumintele suntu:

1. In bani 250 fl v. adeca doua sute cincidieci fl. v. a.
2. Unu patrariu pamentu sessionalu; trei lantie aratoriu, ér unulu fénatiu.
3. Quartiru cu gradina si un'a canepisce.
4. Pe langa carausia, diurna din cassad'a stei biserici la tote conferintiele si intrunirile invetiatorescu.
5. Dela inmormentari mari 60 cr., ér cu liturgia unu florenu, la inmormentari mici 40 cr. celoru miseri gratuita.
6. Pentru incalditulu scólei si invetiatoriulu 8° (optu) orgii de lemne.

Dela recurrenti se recere:

- a) Se fia preparandu absolutu cu testimoniu de cualificatiune din tóte studiile, precum si din limb'a magiara.
- b) Sè se pricépa la note pentru de a continuá conducerea corului esistente.
- c) De la acei individi cari au fostu deja in functiune se recere atestatu de moralitate de la off. parochialu vidimatu de inspectorulu cercualu.

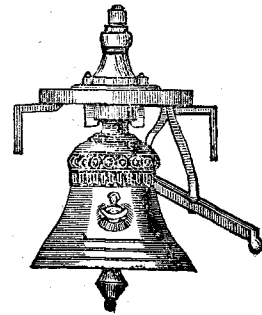
Datu in Seleusiu-Cighirelu, la 15 Ian. 1884 st. v.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia** m. p. insp. scol.

Am onóre a me recomandá P. T. publicu ca tornatoriu de

CLOPOTE

(CAMPANE)

de ori ce **marime** si **tonu**, in forma eleganta si pe langa celu mai moderatu pretiu.

Clopoatele pregatite din metalulu inventatu de mine au preferintia si rivalisedia cu clopoatele facute din ori ce metalu pana acum cunoscutu, atátu pentru tonulu loru curatu si strebatoriu, câtu si pentru duraveritatea loru.

Duraveritatea clopoteloru se promovéza chiar si prin sistemulu mai nou de ajustare, de dupa care, clopotulu, fie câtu de mare, se imannéza fórté usioru si se póte întórcé, si de dupa fiecare întórcere limb'a bate la altu locu, prin ce clopotulu e feritu de crepare si tiene de dóue si chiar de trei ori mai multu decâtu clopoatele facutu dupa sistemulu vechiu.

Pentru tonulu curatu si strebatoriu conform dorintiei, precum si pentru duraveritatea clopoteloru pregatite de mine, cavezu pe timpu de diece ani.

HÖNIG FRIEDERICH junior,

fabrica de pusce de apa si tornatóre de clopote si metale.

Aradu strad'a *Bákoczi*.